

Miljøkonsekvensrapport til ansøgning efter husdyrgodkendelseslovens § 16a

"Bødkegård"

Smågrise og slagtesvin i eksisterende stalde

Eskemosevej 1a, 4892 Kettinge

Datablad

Ejer af ejendom	<i>Ålholm Slot I/S</i>
Ejers CVR-nummer	<i>19889890</i>
Husdyrbrugets adresse	<i>Eskemosevej 1A, 4892 Kettinge</i>
Ejer af besætning og kontaktperson	<i>Peter Nøhr Andersen</i> <i>Tlf.: 20330199</i>
CVR-nummer, besætningsejer	<i>16723088</i>
CHR-nummer	<i>102543</i>
Kommune	<i>Lolland</i>
Ejendomsnummer	<i>3760011412</i>
Matrikel-nr.	<i>Matr.nr. 23a Frejlev By, Kettinge m.fl..</i>
Andre husdyrbrug drevet af ejer af besætning	<i>Grønsundvej 61, 4780 Stege</i> <i>Nystedvej 83, 4990 Saksøbing</i> <i>Trættevejen 5, 4800 Nykøbing F.</i>
Biaktiviteter	<i>Ingen</i>
Ansøgningskema	<i>218322</i>
Konsulent	<i>VKST I/S, CVR-nr.: 35448020</i> <i>Miljøkonsulent cand.agro. Piiil Krogsgaard</i> <i>Mailadresse pkr@vkst.dk, mobil nr. 4040 5523</i> <i>Adresse: Fulbyvej 15, 4180 Sorø</i>
Ansøgning indsendt	<i>juli 2020</i>

Forord

Miljøkonsekvensrapport

På ejendommen "Bødkergård" er der en eksisterende besætning med smågrise og slagtesvin.

Der er i 2001 på baggrund af en VVM-screening blevet anmeldt en produktion af smågrise og slagtesvin.

I 2012 blev godkendelsen på baggrund af en anmeldelse optimeret til at omfatte en større andel slagtesvin sammen med smågrise.

Det er ønsket at få godkendt produktionen efter den nye husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, for at kunne udnytte det eksisterende anlæg bedre.

Den rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved opretholdelse af husdyrbruget på ejendommen Eskemosevej 1A, 4892 Kettinge.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Datablad	2
Forord	3
Miljøkonsekvensrapport	3
1. Indledning	6
2. Ikke-teknisk resume	7
3. Husdyrbruget og det ansøgte	8
3.1 <i>Indretning og drift af anlægget</i>	8
3.2 <i>Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde</i>	10
3.3 <i>Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug</i>	10
3.4 <i>Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed</i>	10
3.4.1 <i>Generelle afstandskrav</i>	10
3.5 <i>Ammoniakemission</i>	11
3.5.1 <i>Naturpunkter</i>	11
3.6 <i>Lugtmission</i>	12
3.6.1 <i>Kumulation til naboer</i>	13
3.7 Øvrige emissioner og gener	13
3.7 <i>3.7.1 Støj</i>	14
3.7.2 <i>Støv</i>	14
3.7.3 <i>Lys</i>	14
3.7.4 <i>Skadedyr</i>	14
3.7.5 <i>Transporter</i>	15
3.8 <i>Reststoffer, affald og naturressourcer</i>	16
3.8.1 <i>Døde dyr</i>	16
3.8.2 <i>Affald</i>	16
3.8.3 <i>Olie- og kemikalier</i>	16
3.8.4 <i>Energiforbrug</i>	16
3.8.5 <i>Vandforbrug</i>	17
3.9 <i>BAT-Ammoniakemission</i>	18
3.10 <i>Grænseoverskridende virkninger</i>	19
4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker, og hvad der er gjort for at mindske virkningerne.	19
4.1 <i>Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter</i>	19
4.2 <i>Begrænsning af ammoniakemission</i>	19

4.3	<i>Afsætning af ammoniak til nærliggende natur</i>	20
4.4	<i>Lugtgener for omboende</i>	20
4.5	<i>Støjgener</i>	20
4.6	<i>Støvgener</i>	20
4.7	<i>Lyspåvirkninger</i>	21
4.8	<i>Skadedyr</i>	21
4.9	<i>Transporter</i>	21
4.10	<i>Energi</i>	21
4.11	<i>Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen</i>	21
4.12	<i>Påvirkning af jordarealer og jordbund</i>	22
4.13	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed</i>	22
4.14	<i>Alternative løsninger</i>	22
4.15	<i>Oplysninger om konsulenten</i>	22
5.	Oplysninger om IE-husdyrbruget.	23
5.1	<i>BAT: Råvarer, energi, vand og management</i>	23
5.1.1	<i>BAT-Energi</i>	23
5.1.2	<i>BAT-Vand</i>	23
5.1.3	<i>Management</i>	24
6.	Konklusion	24

1. Indledning

Ejendommen Eskemosevej 1A ejes af Ålholm Slot I/S. Produktionsanlægget lejes af Peter Nøhr Andersen, som ejer besætningen.

Stalden er etableret i 2001 som et anlæg til smågrise og slagtesvin. I 2012 blev produktionen på baggrund af en anmeldelse optimeret til at omfatte smågrise og flere slagtesvin med en højere afgangsvægt.

Det lovlige dyrehold på ejendommen er en årlig produktion på 9.576 smågrise (7,4-32 kg) og 5.574 slagtesvin (32-105 kg)

Der har ikke været ændret på produktionsbygningen eller staldindretningen de sidste 8 år.

Det er nu ønsket at få godkendt anlægget efter den seneste ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Hermed bliver anlægget godkendt efter produktionsarealet til de enkelte dyregrupper og ikke antal stipladser og vægt af dyr. Der ændres ikke i staldindretning eller andre anlæg på bedriften.

Anlægget overholder alle generelle krav, der er fastsat i husdyrgodkendelsesloven.

Der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin, og produktionen er derfor et IE-brug. Produktionen skal derfor godkendes efter lovens § 16a, hvilket også indebærer, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport, hvor anlæggets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker vurderes.

Denne rapport er opdelt i seks kapitler, der ses i indholdsfortegnelsen.

2. Ikke-teknisk resume

Nudrift og det ansøgte projekt

Ejendommen Bødkergård ejes af Ålholm Slot I/S, som driver ejendommens jordtilliggende. Produktionsanlægget lejes af Peter Nøhr Andersen. Der er en smågrise/slagtesvinebesætning på ejendommen.

Stalden blev bygget til slagtesvin og smågrise i 2002. I 2012 blev produktionen ændret til ren slagtesvineproduktion.

Det lovlige dyrehold på ejendommen er en årlig produktion på 9.576 smågrise (7,4-32 kg) og 5.574 slagtesvin (32-105 kg)

Det er ønsket at få godkendt anlægget efter den nye ændring af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

En ny godkendelse sker ud fra produktionsarealets størrelse, dyregruppen og staldgulvets udformning, idet det er påvist, at det ikke er antallet af dyr i stalden, der giver lugt og ammoniak, men størrelsen af det produktionsareal, som dyrene har adgang til.

Staldens produktionsareal er på 2.028 m².

Det er ønsket at få godkendt anlægget til "flex-gruppe" dvs. at der kan være enten smågrise eller slagtesvin på ejendommen, eller en blanding heraf. Vurderingen sker efter "worst case" hvad angår både lugt og ammoniakemission fra anlægget.

Ud fra produktionsarealets størrelse, er der ved ren slagtesvineproduktion mere end 2.000 stipladser til slagtesvin. Det er derfor et IE-brug.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Lovgivningens krav til maks. lugtpåvirkning af enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Landskab

Udvidelsen af arealet til slagtesvin sker i eksisterende bygninger, så der sker ingen ændringer i ejendommens påvirkning af landskabet.

Påvirkning af natur Kategori 1-natur

Den mest ammoniakfølsomme naturtyper kat 1 natur ligger min. 3,1 km fra anlægget. Det nærmeste kat. 2 naturområde ligger 3,7 km fra anlægget. Anlægget bidrager ikke til totalbelastningen på disse områder. Totalbelastningen er på 0,0 kg NH₃.

For øvrige lokaliteter viser beregningerne, at hverken natur eller bilag IV-arter beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik for at reducere ammoniakfordampningen. Da der ikke sker en udvidelse eller godkendelsespligtig ændring af

anlægget, svarer den aktuelle ammoniakemission til BAT-kravet. Fra dette husdyrbrug må der højst udledes 3.243 kg ammoniak.

3. Husdyrbruget og det ansøgte

I dette kapitel 3 redegøres der for, hvordan husdyrbrugets indretning og drift sker, og hvordan husdyrbrugets bygninger er placeret sammenholdt med beliggenheden til omgivelserne. Der redegøres desuden for forhold om ammoniak- og lugtemissionen, herunder påvirkninger af natur og naboer.

3.1 Indretning og drift af anlægget

Peter Nøhr Andersen ejer en ejendom med en soproduktion, der fungerer som opformeringsbesætning til polte. På Eskemosevej opfedes de smågrise der er hangrise samt de grise, der ikke overholder kvalitetsnormerne til polte.

Det er ønsket at få større fleksibilitet i driften, så produktionen ikke skal overholde en tilladelse med et specifikt antal smågrise og vægtgrænser ved afgang.

Derfor er det ønsket at få godkendt anlægget til "flex-gruppe slagtesvin/smågrise" dvs. at der kan være enten smågrise eller slagtesvin på ejendommen, eller en blanding heraf, så stalden kan fungere som FRATS-stald. Vurderingen af emission fra anlægget sker efter "worst case" både hvad angår lugt og ammoniakemission. Vurderingen sker hermed for slagtesvin.

Figur 1. Staldanlæg på Eskemosevej 1A

Det ansøgte indeholder en godkendelse af et samlet produktionsareal på 2.028 m². Produktionsarealet er opgjort ved mål fra tegning af anlægget. Se bilag. Produktionsarealet er uændret fra 8-års drift.

Oplysningerne fremgår af husdyrgodkendelse.dk og navngivningen i nedenstående referer til figur 1

staldnummer	stald	8-årsdrift 2011		Nudrift		Ansøgt	
		Slagtesvin/ smågrise	1014	Slagtesvin	1014	Slagtesvin/ smågrise	1014
1	50% fast gulv og spalter	Slagtesvin/ smågrise	1014	Slagtesvin	1014	Slagtesvin/ smågrise	1014
2	50% fast gulv og spalter	Slagtesvin/ smågrise	1014	Slagtesvin	1014	Slagtesvin/ smågrise	1014

Tabel 1. Dyretype, staldsystem, produktionsareal.

Der er 1 gylletank. Fortanken er overdækket.

Indkøbte råvarer leveres aflæsses i påslag i foderladen og snegles til fodersilo. Der er indendørs siloer til opbevaring af korn, soja og mineraler, Foderet blandes i foderladen og udfodres som tørfoder i foderautomater. Der tildeles forskellige foderblandinger afpasset dyrene størrelse. Til slagtesvin anvendes fytase i foderet.

Gyllebeholder	Opførelses år	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)
1. Gyllebeholder G1	2002	5.000	1010
Gyllekanaler		400	
I alt		5.400	

Tabel 2 Opbevaringslagre til husdyrgødning.

Kapacitetsberegning beregnes i regneark fra SEGES, udgave 03.10.2018.

Grundoplysninger til beregning af normproduktion:							
Normproduktion	Staldtype (søer: drægtighedsstald)	Antal	Antal smågrise pr. årssø	Indgang, kg	Afgang, kg		Normprod., ton/år
Årssøer drægtighedsstald	Indiv. delvis sp.			-			0
Årssøer farestald	Friland, fareperiode						0
Smågrise prod.	Toklimast., delvis spaltegulv	9.576	-	6,7	31		1.248
Slagtesvine prod.	Delvis spaltegulv	5.574	-	30	115		3.639
I alt							4.886
Faktisk tilledning til gyllebeholder			5.719			5.412	-307
Kapacitet i mdr.			0,0			0,0	0,0

En beregning ud fra den nuværende tilladelse på ejendommen til 9.576 smågrise og 5.574 slagtesvin vil give en gyllemængde på 5.412 m³. Der vil dermed være kapacitet på ejendommen til lige akkurat 9 mdr. Den fremtidige produktion vil ikke ligge fast, idet brugen af stalden både gælder smågrise og slagtesvin i varierende vægtklasser. Opbevaringskapacitet er et forhold, der skal vurderes i forbindelse med miljøtilsyn i relation til den aktuelle årsproduktion..

Gyllen håndteres af Ålholm Slot, der både har arealer med frøgræs og vinterraps, hvor der kan udbringes en del gylle om efteråret.

Gyllen transporteres fra ejendommen med lastbil eller gyllevogn. Når de omkringliggende arealer skal tilføres gylle, bliver gyllen pumpet ud til selvkørende slangeudlægger.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde

Der sker ingen ændringer eller nybyggeri i produktionsanlægget i forbindelse med denne ansøgning.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug

Udover denne ejendom driver Peter Nøhr Andersen 2 andre lejede stalde med smågrise, slagtesvin og polte. Peter Nøhr Andersen ejer en sobesætning, hvorfra smågrisene kommer ud til de andre ejendomme.

Der er ikke samdrift mellem ejendommene. Hvert site drives som selvstændig enhed.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed

Ejendommen Bødkegård ligger i det åbne land i landzone øst for Nysted og Kettinge. Staldanlægget er etableret nord for ejendommens øvrige bygninger, men i tæt tilknytning, så det samlede anlæg udgør et hele. Der er ikke beplantning om ejendommen, der ligger ret åbent i et relativt fladt landskab. Ejendommen ligger tilbagetrukket ca. 300 m fra kommunevejen.

Ejendommen ligger landzone i område, der i kommuneplanen er udpeget som særlig værdifuldt landbrugsområde og værdifuldt kulturmiljø.

Nærmeste nabo er enkeltbolig Billevej 9 ca. 300 m mod syd, samlet bebyggelse og byzone Nysted ligger ca. 3 km mod sydvest.

Da der ikke sker nybyggeri, kommer ejendommen ikke til at syne anderledes i landskabet.

3.4.1 Generelle afstandskrav

	Afstand fra anlægget	Lovkrav min.
Ikke almen vandindvinding	1.400	25 m
Almen vandforsyningsboring	1.400	50 m
Beboelse på egen ejendom	25	15 m
Vandløb rørlagt, dræn, vandhul 100 m ² (vandløb nord)	304	15 m
Offentlig vej – privat fællesvej	300	15 m
Naboskel	131	30 m
Nabobeboelse (Billevej 9)	300	50 m
Nuværende eller fremtidig planlagt byzone eller sommerhusområde – Nysted	2963	50 m
Levnedsmiddelvirksomhed	ukendt	25 m

Tabel 4.

Alle afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6 og 8 er overholdt. Da der er tale om et eksisterende anlæg, har disse afstande imidlertid ikke afgørende betydning, da afstandsforhold er kun relevant, hvis der er tale om nyetablering og nyindretning af stalde.

Ejendommen ligger ikke indenfor byggelinier eller fredninger.

3.5 Ammoniakemission

Ammoniakfordampningen og BAT-emissionskrav udregnes i det digitale ansøgningssystem. Husdyrbrugets ammoniakfordampning er ikke steget de sidste 8 år. Stalden har en stor andel fast gulv, hvilket giver en lavere emission end stalde med mindre andel fast gulv.

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2839,2	403,8	3243,0
Nudrift	2839,2	403,8	3243,0
8 års-drift	2839,2	403,8	3243,0

Emissionen ændres ikke.

3.5.1 Naturpunkter

Ammoniakdepositionen på udvalgte punkter beregnes i det digitale ansøgningssystem. Der er foretaget en depositionsregning i 7 naturpunkter hhv. kat 1, 2 og kat 3 natur og 5 potentielt ammoniakfølsomme skove. Desuden er beregnet på 1 søer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, da den potentielt kan indeholde bilag IV arter.

Kategori 1-natur og 2-natur

Ejendommen ligger med stor afstand til de naturområder, der har den højeste naturværdi hhv. kat 1 og kat 2 naturområder.

Nærmeste Natura 2000 ligger med øst, nr.152 "Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor, Hyllekrog-Røds". Indenfor dette område ca. 4,6 km fra anlægget ligger en strandeng, der er beskyttet som habitatnatur. Ca. 3,1 km mod nord ligger Frejlev skov, der er beskyttet som habitatnatur.

Nærmeste kat. 2 naturområde er et overdrev, der ligger ca. 3,8 km nord for anlægget og en højmose ca. 5,9 km vest for anlægget.

Det lovgivningsmæssige krav om maksimalt 0,7 kg N pr. år hhv. 1 kg pr. år kan overholdes, idet områderne har en totaldeposition på 0,0 NH₃.

Kategori 3-natur

Afskæringskriteriet til kategori 3-natur er således, at kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre deposition end 1,0 kg N/ha.

Da der ikke er tale om en udvidelse kommer der ingen merdeposition på de nærmeste kat. 3 områder. Totaldepositionen er på hhv. 0,0 og 0,1 kg N pr. år. De 5 nærmeste skove får en totaldeposition på mellem 0,0 og 2,4 kg N pr. år.

Den nærmeste sø får en totalbelastning på 0,6 kg N pr. år.

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **3243,0** (kg NH₃-N/år)   Meremission (8 års-drift): **0,0** (kg NH₃-N/år)   Meremission (nudrift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):	
					8-års drift	Nudrift:		
sø øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,6	▼
Hede-øst	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0	▼
Skov øst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,5	▼
Skov, hjemme	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	2,4	▼
Skov vest	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Skov syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0	▼
Skov nordøst	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Mose syd	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,1	▼
Mose vest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Højmose, Kallehave	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev nord	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Frøjløv skov	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼
Overdrev, Ålholm	Kategori 1	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0	▼

3.6 Lugtemission

Ved indtastning i det digitale ansøgningssystem overholdes lugtgenekriterierne til nærmeste nabo (Billevej 9) ligger ca. 300 m mod syd, samlet bebyggelse (1. hus Rosenvænget 40) ligger 998 m mod vest og byzone Nysted også 2960 m mod vest. De korrigerede geneafstande er væsentlig længere

end de faktuelle afstande, og da der ikke er tale om produktionsudvidelse, vil naboerne ikke opleve nogen ændret lugtpåvirkning fra husdyrbruget.

Ansøgning (218322) | Nabopåvirkning ?

For at der kan beregnes om lugt fra anlægget, skal nabobebyggelse og byzone angives på kortet. På "Listevisioning" vises en oversigt over de nabobebyggelse der er angivet, og resultaterne af de lugtberegninger der er foretaget på ansøgningen.

Kort	Listevisioning	Resultater
------	----------------	-------------------

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Billevej 9	0	FMK	168,5	168,5	324	Ja
Skovstræde 17	0	NY	201,7	201,7	709,1	Ja
Skovstræde 18	0	FMK	168,5	168,5	572,5	Ja
Skovstræde 19B	0	NY	201,7	201,7	591,5	Ja
Skovstræde 20	0	NY	201,7	201,7	716,3	Ja
Skovstræde 23	0	FMK	168,5	168,5	473,8	Ja
Rosenvænget 40	0	NY	439,1	439,1	3026,2	Ja
Nysted Markjorder	0	NY	586,7	586,7	3012,6	Ja

Konsekvenszone: 752 m

3.6.1 Kumulation til naboer

Der skal regnes med kumulation af lugt i forhold til enkelt nabo, når et andet husdyrbrug ligger mindre end 100 m fra de enkelt-naboer, der påvirkes af det aktuelle husdyrbrug og mindre end 300 m til byzone og samlet bebyggelse.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugtpåvirkning af naboer og byzone.

3.7 Øvrige emissioner og gener

Fra et husdyrbrug kan der være gener fra støj, støv, fluer/skadedyr, lys, transporter. Desuden kan energiforbruget til produktionen påvirke klimaet.

3.7 3.7.1 Støj

Type	Placering	Driftstid	Tiltag til begrænsning af støj
Ventilationsanlæg Eksisterende stalde	Tagflade Diffus ventilation	Hele døgnet	Vedligehold og rensning af ventilation
Stalde og dyr	I staldene	Ca. kl. 07.00-15 alle dage.	Lukket stald. Begrænset støj udenfor. Rolig håndtering af dyr ved ind- og udlevering
Foderanlæg	Hjemmeblanderi placeret i tilknytning til stalden.	Kører hele døgnet, men det hele foregår indendørs.	Kan ikke høres udenfor bygningen
Kørsel med maskiner	Gylletransporter	Primært i højsæson – hele døgnet	Transport med lastbil reducerer antallet af kørsler. Udpumpning til arealer reducerer antallet af transporter.
Transporter af foder og dyr etc.	Til og frakørsel	Primært i dagtimer	Større læs, færre transporter

3.7.2 Støv

Problemer med støv kan hovedsageligt opstå ved håndtering af foder og korn.

Korn og andet til foder bliver læsset af i påslag i foderrum og sneget til råvaresiloer. Efter blanding af foder sendes i rørsystem til stalden. Foder håndteres således i lukkede systemer, hvilket reducerer støvgenerne. Ejendommen og adgangsvej ligger langt fra naboer, så der er begrænset mulighed for støv fra ejendommen.

3.7.3 Lys

Der er timer på lys i stalden. Lyset tænder kl. 6 og slukker kl. 16.

Der er desuden opsat lys ved udleveringen af grise. Lys tændes kun ved behov.

3.7.4 Skadedyr

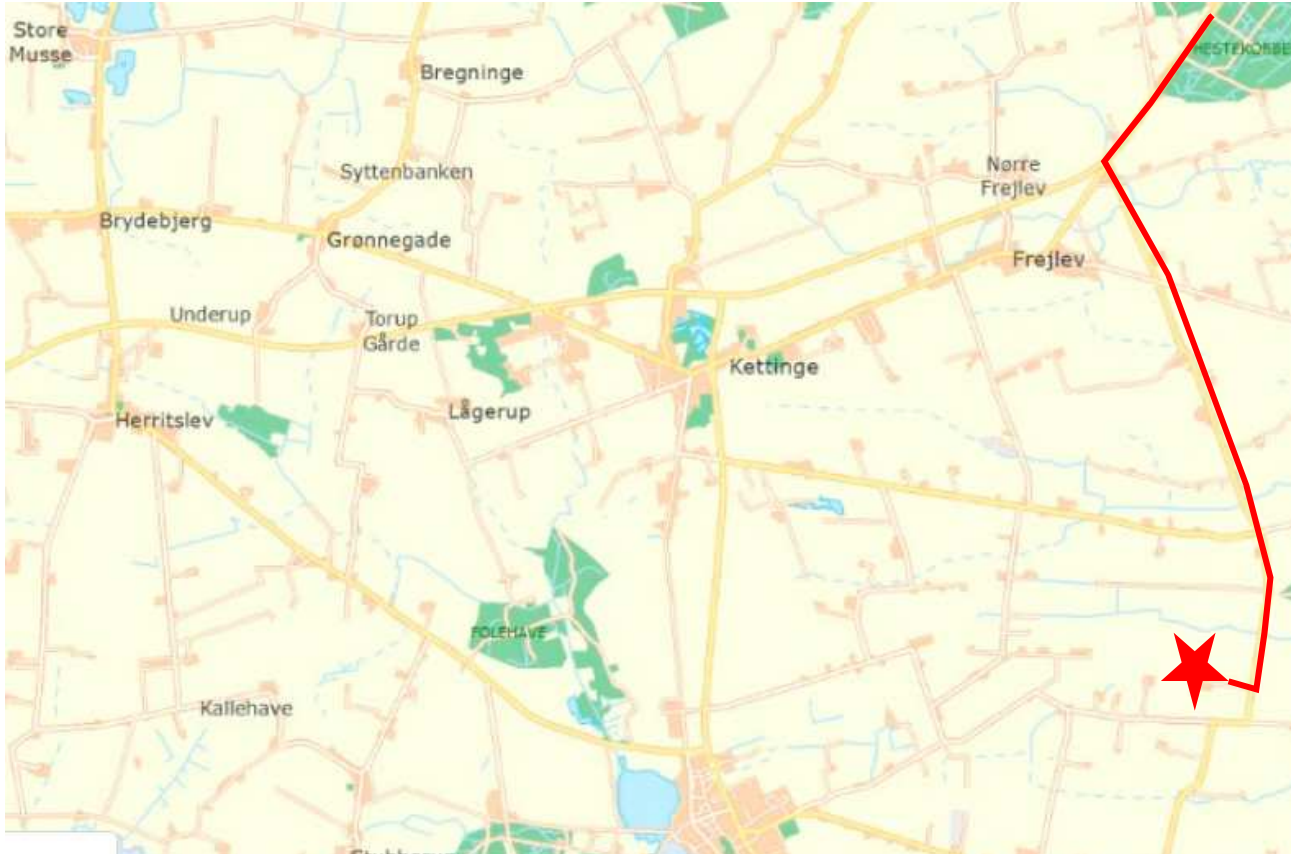
Gener fra fluer og andre skadedyr håndteres hovedsagelig gennem forebyggelse, hvor regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder vil være med til at begrænse gener fra skadedyr.

Korn og andet foder opbevares i tætte siloer, hvor det ikke er muligt for skadedyr at komme ind. Der sørges for at der ikke er uhygiejniske forhold omkring fodersiloerne der kan tiltrække skadedyr.

Fluer bekæmpes ved rovfluer. Bekæmpelse af rotter sker via fast aftale med skadedyrsfirma.

3.7.5 Transporter

Transporter til og fra ejendommen kommer primært fra nord.

Figur 2

Antal transporter årligt		Tidsrum
Gylletransport med lastbil 35 t	155	Teoretisk beregning ved bortkørsel af maksimal gyllemængde
Foder transporter Soja, mineraler, korn	52	Hverdage 06-18. Samme antal transporter men større læs
Indlevering af smågrise	26	Hverdage 06-18. Samme antal transporter men større læs
Afhentning af slagtesvin	52	Hverdage 06-18. Samme antal transporter men større læs
Afhentning af døde dyr	52	Hverdage 06-18
Affald	26	Hverdage 0-18
Dieselolie	5	Hverdage 06-18.
Antal årligt	368	
Gns pr dag	1,0	

Tabel 5

Der kan undtagelsesvis forekomme transporter på alle tider af døgnet, men så vidt muligt planlægges transport indenfor normal arbejdstid.

Udbringning af husdyrgødning sker med transport med gyllevogn, lastbil eller pumpes ud til arealerne.

Der ændres ikke på antallet af kørsler relateret til produktionen af griser.

3.8 Reststoffer, affald og naturressourcer

3.8.1 Døde dyr

Døde dyr opbevares overdækket på fast plads og afhentes 1 gange ugentligt. Døde dyr afhentes af DAKA og normalt indenfor 24 timer efter anmeldelse, hvis det ikke er op til weekend eller helligdag. Afhentningstidspunkt vil være indenfor normal arbejdsdag. Placering af døde dyr fremgår af situationsplan.

3.8.2 Affald

Affald fra produktionen består hovedsagelig af tomme sække (papir og plast, big-bag), papkasser fra leveringer af f.eks. kemikalier, rengjorte kemikaliedunke, sprayflasker og medicin. Affaldsprodukter fra svineproduktionen er tomme sprayflasker fra mærkning samt veterinært affald (kanyler, tomme medicinflasker).

Fremadrettet vil alt affald blive sorteret og alt brændbart affald blive opbevaret i container, der afhentes hver anden måned af vognmand.

Veterinært affald afsættes til kommunal affaldsordning.

Ikke brændbart affald så som lysstofrør, sprayflasker, batterier etc. sorteres og opbevares i foderladen frem til det afleveres til kommunalt genbrug.

Gammelt jern afsættes til genbrug.

Håndtering af affald følger retningslinierne i kommunens affaldsregulativ.

Hovedparten af foder leveres enten i storsække eller læsses af i påslag. Dette reducerer mængden af tomme sække.

3.8.3 Olie- og kemikalier

Der drives ikke arealer i forbindelse med husdyrbruget.

Der er 1 nedgravet tank på 6.000 l på ejendommen. Derudover er der en fyringsolietank på 1.200 l

Medicin til anvendelse i produktionen opbevares i teknikrum.

3.8.4 Energiforbrug

Ressource	Aktuelt forbrug kWh
Normtal	112.249

Elforbrug ventilation, lys, foderblanding, mandskabsrum bolig	
Normtal Varme i stalde og mandskabsrum	97.324
Elforbrug oplyst (hele ejendom)	130.357
Fyringsolie opvarmning (10 kwh/l)	20.522 l
Diesel	1.000 l

Normtal ved nuværende lovlige drift og hjemmeblandet foder

Ejendommens el-forbrug går til ventilation og belysning og drift af foderanlæg.

Sammenligningen af normtal og oplyste tal er generelt vanskelig, idet der i normtallene bla. ikke tages højde for grisenes vægt. Tallene vil også ændre sig fremadrettet, fordi der kan komme en anden sammensætning af dyr hhv. smågrise og slagtesvin i stalden og der vil kunne produceres flere og tungere grise.

El-forbruget ligger pt. under normtal, mens forbruget til opvarmning ligger ret højt.

Der arbejdes kraftigt på at nedbringe ejendommens el-forbrug, således er der installeret frekvenstyrede ventilatorer, og der vil blive installeret LED-lys. For at reducere forbrug af fyringsolie vil der blive installeret jordvarme.

3.8.5 Vandforbrug

Ejendommen forsynes med vand fra Vantore vandværk.

Nedenstående normtal stammer fra håndbog i svinehold 2014. Forbrug er beregnet ud fra normtal og den hidtidige lovlige drift på ca. 9.576 slagtesvin og 9576 smågrise

NORMTAL*	Forbrug m3
Drikkevand*	3.684
Drikkevandsspild	562
Vaskevand (stalde)*	331
Staldtoilet og bolig	170
Vaskevand (maskiner)	0

Markvanding	0
Samlet vandforbrug normalt	4.747
Oplyst	6.569

*(Håndbog i svinehold 2014)

Generelt er normtallene meget usikre, idet det ikke er muligt at indregne grisenes vægt og fodringen. Det beregnede vandforbrug stemmer dog meget godt overens med den beregnede gylleproduktion. Det oplyste vandforbrug indeholder det samlede vandforbrug til bedriften.

Det oplyste vandforbrug ligger pt. under normen, men vil kunne ændre sig fremadrettet med mulighed for flex slagtesvin/smågrise og flere dyr i staldene.

Der er tørfodring og drikkenipler over fodertrug, hvilket betyder at spildet minimeres.

3.9 BAT-Ammoniakemission

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2839	404	3243
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2839	404	3243
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 3.243 kg NH₃/år. Da der ikke sker ændringer i driften, svarer emissionen til BAT-kravet.

BAT-beregningen er baseret på følgende forudsætning om nye og eksisterende staldafsnit.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT ? i			
Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)
Rediger (#318904) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	1014 1,40	1	1420
Rediger (#318905) Flexgruppe: Slagtesvin og Smågrise; 50-75 % fast gulv	1014 1,40	1	1420

Figur 3 Forudsætning for BAT-beregning.

Der er i den eksisterende godkendelse ikke krav om at overholde BAT- så der er ikke vilkår der skal videreføres.

3.10 Grænseoverskridende virkninger

Husdyrbruget ligger langt fra den danske grænse og en vurdering af indvirkning på miljøet i en anden stat finder ansøger ikke relevant.

4. Projektets direkte og indirekte virkninger for miljø, natur og mennesker, og hvad der er gjort for at mindske virkningerne.

I dette afsnit redegøres for projektets direkte og indirekte virkning for miljø, natur og mennesker, og hvilke foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.

4.1 Beliggenhed og bygningsændringer i forhold til landskab og Bilag IV arter

Ejendommen med produktionsanlæg er placeret i landzone syd-øst for Kettinge og vest for Nysted.

Ejendommen med staldanlæg ligger frit synligt i et område der er præget af små landejendomme og småbeplantninger.

I forbindelse med den nye godkendelse sker der ingen ændring af bygningsmassen, så der vil ikke ske ændringer rent landskabeligt.

Der er tale om godkendelse af produktion i eksisterende stalde og bygninger. Det vurderes at godkendelsen ikke har en væsentlig påvirkning på omgivelserne.

4.2 Begrænsning af ammoniakemission

I lovgivningen er der faste krav til begrænsning af ammoniakemission, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

I dette projekt ligger ammoniakbegrænsningen i, at staldene er bygget med en stor andel fast gulv, hvilket er med til at reducere ammoniakemissionen fra anlægget væsentligt. Da det er mere end 8 år siden at staldene er bygget, har der ikke været økonomi i at etablere yderligere ammoniakreducerende tiltag. Da der ikke sker ændring i staldene, er der ikke et skærpet BAT-krav, som ved udvidelser.

Ammoniakemissionen fra anlægget reduceres ved nøje planlægning af fodersammensætning herunder fasefodring og kontrol med forbruget af foder.

Ved udbringning af husdyrgødning anvendes nedfælder eller slangeudlægger, hvilket begrænser giver den mindste ammoniakfordampning og dermed den bedste udnyttelse af husdyrgødningen

Det er vurderingen af anlæggets emission af ammoniak overholder BAT-kravet.

4.3 Afsætning af ammoniak til nærliggende natur

Da der er tale om et eksisterende anlæg, hvor produktionsarealet ikke udvide, og der ikke sker et skift i dyretype, vil emissionen fra anlægget ikke øges, og der kommer ikke en merbelastning med ammoniak på naturområder.

Alle kat. 1 og 2 naturområder ligger i så god afstand fra anlægget, at totaldepositionen er på 0,0 kg NH₃/ha/år.

Kategori 3-natur

For øvrige lokaliteter viser beregningerne, at hverken natur eller bilag IV-arter beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen.

Det vurderes, at projektet i kraft af sin begrænsede størrelse, og de tiltag der er foretaget for at begrænse ammoniakemissionen ikke vil påvirke hverken natur eller bilag IV-arter beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler.

4.4 Lugtgener for omboende

Med godkendelse af produktionen efter ny beregning, baseres tilladelsen på lugtafgivelse pr m². Da der ikke sker en forøgelse af produktionsarealet, vil naboer i forbindelse med denne godkendelse ikke opleve en forøget lugt fra anlægget.

Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser at lugtgenekriterierne overholdes i forhold til enkeltbolig, samlet bebyggelse og byzone.

Derudover sørges det for, at ejendommen holdes rengjort og ryddelig uden oplag af lugtfremkaldende stoffer. Udkørsel af gylle til markarealer sker over koncentrerede perioder i forår og efterår.

Det er vurderingen, at ansøger har foretaget de nødvendige tiltag for at imødegå lugtgener.

4.5 Støjgener

Da denne ansøgning primært drejer sig om at kunne udnytte staldanlægget optimalt, sker der ikke en markant udvidelse af produktionen.

De væsentlige daglige støjkluder kommer fra transport. Støj fra anlægget så som ventilation og korntørring vil kunne belaste den nærmeste nabo. Ventilationsanlægget vedligeholdes og efterses for at køre bedst og støj mindst. Foderanlæg er placeret indendørs i foderladen og der er lukket port.

Der sker ikke en forøgelse af transporter.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke vil være til gene for naboerne.

4.6 Støvgener

Støv fra produktionen vil forekomme ved håndtering af foder og korn samt ved kørsel på veje, der afgiver støv. Der er imidlertid mere end 300 m til nærmeste nabo, så støv fra håndtering af foder forventes ikke at kunne udgøre et problem. Støv i stalden er primært en problemstilling, der er relateret til arbejdsmiljø og dyrenes trivsel. Problemet imødegås ved hyppig renholdelse af ventilationen for at reducere støv i stalden. Rengøring af ventilation vil også reducere risikoen for støvafgivelse til omgivelserne.

Der kommer ikke forøgede støvgener fra stalden. Det vurderes, at støv fra produktionen ikke vil påvirke naboerne.

4.7 Lyspåvirkninger

Der vil ved den normale daglige drift være lys i staldene fra 6 til 16. Lyset styres af timer. Der er ikke direkte indblik til staldens vinduer fra omkringliggende naboer.

Det vurderes at lys fra bedriften ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende.

4.8 Skadedyr

Skadedyr som fluer og rotter kan være til gene for naboer og i særlige tilfælde udgøre et sundhedsmæssigt problem. Der henvises til afsnit 3.7.3, hvor tiltag er nærmere beskrevet.

Såvel forebyggende initiativer som rengøring af stalde, foderanlæg og rengøring af plads til døde dyr som direkte bekæmpelse af skadedyr vil være med til at reducere mulige gener. Aktuelt er rottebekæmpelse er udliciteret til firma der har opstillet og tilser rottekasser på ejendommen.

Det vurderes at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer knyttet til driften af ejendommen.

4.9 Transporter

Den ønskede drift er en fortsættelse af nudriften med en optimeret udnyttelse af staldanlægget, herunder en øget afgangsvægt på slagtesvinene.

Der forventes med den fremtidige drift derfor ikke en forøgelse af transport. Hvis der produceres flere slagtesvin, vil det alene give anledning til at nogle læs bliver større.

Alle transport til og fra ejendommen sker ad Eskemosevej mod nord.

Hovedparten af transporterne med gylle sker med lastbil. Hvor det er muligt pumpes gyllen ud til selvkørende slangeudlægger. Dette reducerer antallet af kørsler.

Samlet vurderes det, at transport til produktionen ikke vil medføre væsentlige gener.

4.10 Energi

Der arbejdes på at holde bedriftens energiforbrug nede ved at anvende de mest energirigtige løsninger.

Der er udskiftet ventilation til frekvensstyrede motorer, hvilket er særdeles energibesparende. Derudover holdes ventilationsanlæggene rene, og der sørges for, at ventilationen fungerer optimalt. Fodermøllen er blevet udskiftet til en mere energibesparende model.

Der vil blive installeret LED-lys på ejendommen i det kommende år. Der vil desuden blive investeret i jordvarme for at nedbringe forbruget af fyringsolie.

Det er vurderingen at der på bedriften sørges for at reducere anvendelse af energi.

4.11 Vandforbrug og påvirkning af vandressourcen

Vandforbruget er beregnet ud fra normtal. I den aktuelle besætning reduceres vandforbruget ved iblødsætning af stalde før vask. Vandforbruget registreres hver måned, så evt. lækage på vandør opdages. Det vurderes på den baggrund af der i projektet er gjort tilstrækkeligt for at begrænse

vandforbruget. Sammenlignes med normtallene har ejendommens forbrug hidtil ligget under normalen.

Ejendommen forsynes med kommunalt vand og ligger i område med drikkevandsinteresser. Ejendommen ligger i nitratfølsomt indvindingsområde. Ejendommen ligger indenfor indvindingsområde til OSD, Vantore vandværk.

Der vil med det ansøgte projekt ikke sker et øget vandforbrug eller påvirkning af overfladevand eller grundvand. Projektet vurderes ikke at have betydning på overfladevand (søer og åer).

4.12 Påvirkning af jordarealer og jordbund

Ejendommen overholder lovgivning omkring tildeling af husdyrgødning til udspretningsarealer. Der laves årligt gødningsregnskab for ejendommens produktion og tildeling af husdyrgødning efter markplan. Gyllehåndteringen sker efter lovgivning og udkøres på de mest optimale tidspunkter for planternes udnyttelse af gødningen, så der ikke sker udvaskning.

Der vil ikke blive tale om at ejendommen drives som ren smågrisebesætning. Der er derfor ikke en problemstilling omkring anvendelse af medicinsk zink

Der vurderes ikke at være særlige forhold omkring arealer og jordbund der indikerer, at husdyrbruget udgør en risiko for påvirkning af disse.

4.13 Andet om befolkningen og menneskers sundhed

Ejendommen holdes ryddelig og rengjort for at hindre uhygiejniske forhold.

Besætningen efterlever alle gældende regler for veterinær status og sundhed og i tilfælde af sygdomsudbrud vil dette blive håndteret efter gældende forskrifter. Den daglige drift har generelt ingen betydning for omkringboendes sundhed. Man vil i den daglige drift søge at minimere genepåvirkninger herunder rensning af ventilation for at hindre spredning af støv.

Drift af en svineproduktions har generelt ikke nogen betydning for menneskers sundhed.

4.14 Alternative løsninger

Der er tale om godkendelse af et eksisterende staldanlæg. Der er tale om et velfungerende anlæg der har investeret i teknologi til at reducere energiforbrug.

Den ønskede produktion er en tilpasning, hvor ejendommens eksisterende produktionsreal udnyttes fuldt ud. Eneste alternativ er at fortsætte driften uden den ansøgte godkendelse, hvilket hverken vil forværre eller forbedre miljøforhold.

4.15 Oplysninger om konsulenten

Cand. Agro., Miljøkonsulent Piil Krogsgaard

pk@vkst.dk

tlf.: 40405523

Rådgivningsvirksomheden VKST, CVR: 35448020

Fulbyvej 15, 4180 Sorø, www.vkst.dk

5. Oplysninger om IE-husdyrbruget.

Husdyrbruget er et IE brug, da der er mere end 2.000 stipladser til slagtesvin.

5.1 BAT: Råvarer, energi, vand og management

BAT i forhold til ammoniakemission er beskrevet under punkt 3.9 og 4.2.

I forbindelse med effektivitetskontrol og optimering af produktionen bliver ejendommens foderforbrug nøje gennemgået, således at fodereffektiviteten optimeres, samtidig med at der tages hensyn til prisudvikling på foder. Som udgangspunkt bliver der anvendt foder med optimeret indhold af råprotein og fosfor.

- Der anvendes hjemmeblandet foder, hvor der anvendes indkøbt korn, soja og mineraler
- Foderplaner udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent, og det sikres, at der anvendes den for ejendommen bedste viden inden for svinefodring.
- Mindst en gang årligt gennemgås foderplaner for optimering
- Foderet indeholder fosfor- og råprotein inden for de vejledende normer.
- Foderet tilsættes fytase for at optimere fosforudnyttelsen.
- Foder er tilpasset dyrenes aldersgruppe for at opnå optimal fodertildeling, og man undgår unødigt overforbrug af næringsstoffer, fosfat eller hjælpestoffer

5.1.1 BAT-Energi

Energiteknologi på anlæg (BAT)

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT, når der er etableret (delvis) lavenergibelysning, (udskiftningen vil foregå efterhånden som elpærrerne springer) eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring, der sikrer temperaturkontrol, og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. På ejendommen er følgende tiltag iværksat:

- Ventilationssystemer er optimeret og dimensioneret og reguleret efter den aktuelle belægning. Ventilatorerne er frekvensstyrede.
- De enkelte staldafsnit udtørres efter vask, inden der indsættes nye grise.
- Der anvendes højtryksrensere ved vask af stalde. Høj renlighed giver bedre sundhed i stalden, og tørre stalde holder ammoniakemissionen fra stalden lav.
- Der sørges for jævnlig inspektion og rengøring af ventilationskanaler og ventilatorer, så ventilatorerne fungerer optimalt.
- Der er installeret timer på lys i staldene, så unødigt belysning og energispild undgås.
- Der bliver installeret LED-lys i staldene
- Der vil blive installeret jordvarmeanlæg for at reducere udgifter til opvarmning af stald og bolig.

5.1.2 BAT-Vand

Ifølge BREF der vedrører fjerkræ og svineproduktion, anvendes der BAT når der er anvendes højtryksrensning til vask af stalde, og når drikkekopper er placeret over trug.

- Der foretages højtryksvask af stalde mellem hvert hold af grise.
- Der er drikkekopper over foderautomater, så spild undgås.
- Stalde sættes i blød inden vask, hvilket nedsætter forbruget af vand.

- Drikkekopper mm efterses og udskiftes når det skønnes nødvendigt.
- Vandforbruget registreres og monitoreres løbende for at forebygge spild og for at undgå eventuelt ødelagte vandrør.

5.1.3 Management

- Ejendommen drives efter princippet "godt landmandskab".
- Bedriftens medarbejdere bliver løbende uddannet gennem kurser, efteruddannelse og deltagelse i erfa-grupper.
- Medarbejdere vil blive orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
- Affald sorteres og bortskaffes så vidt muligt til genbrug. Ikke genbrugbart affald køres i deponi på den lokale genbrugsplads.
- Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnlig for at undgå uhygiejniske forhold og for at nedsætte risikoen for tilhold af eventuelle skadedyr, samt for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.
- Der føres årlig kontrol over vand- og energiforbrug.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med ejendommens regnskab.
- I ejendommens effektivitetskontroller registreres desuden foderforbrug, produktionsresultater og lign.
- Der forefindes en beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv.

6. Konklusion

Projektet overholder alle generelle afskæringskriterier der er opstillet i forhold til godkendelse af husdyrbrug og påvirkning af naboer med lugt og naturområder med ammoniak. Anlægget benytter i stort omfang energireducerende tiltag og ammoniakreducerende staldudformning, så der samlet set reduceres både på lugt og ammoniak fra anlægget.

Med de nævnte tiltag vil projektet ikke indebære væsentlige virkninger på miljøet.